

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 25. juni 2025 har udvalget efter ønske fra Sofie Lippert (SF) stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 120

Vil ministeren oversende en oversigt over, hvor mange offentlige midler der er afsat til fri forskning i perioden 2017-2025? Beløbet ønskes opgjort i kroner og som andel af det samlede offentlige forskningsbudget pr. år. Det ønskes endvidere opdelt på poster (forskningsreserve, basismidler mv.).

Svar

Der eksisterer ikke en officiel definition af begrebet *fri forskning*, ligesom der ikke udarbejdes landsdækkende statistik vedrørende omfanget af *fri forskning*. I nærværende svar forstås *fri forskning* som forskningsaktiviteter baseret på forskeres egne idéer og forslag, også benævnt som *bottom up-forskning*, som typisk er finansieret af bevillinger, der ikke eksplicit er rettet mod bestemte, tematiske forskningsområder.

Fri forskning er ud fra ovenstående afgrænsning primært finansieret via basismidler til forskning på universiteterne, som universiteterne frit disponerer over, og bevillinger til Danmarks Frie Forskningsfond, hvor der ikke er politisk fastsatte temaer. Herudover afsættes der ikke-tematiserede midler i Danmarks Innovationsfond og Danmarks Grundforskningsfond inden for udvalgte programmer samt tilskud til praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter på professionshøjskoler, erhvervsakademier og maritime uddannelsesinstitutioner med professionsbacheloruddannelser og forskning på en række kunstneriske uddannelser.

På baggrund af ovenstående og i lyset af, at der ikke udarbejdes landsdækkende statistik vedrørende omfanget af *fri forskning*, tages der i nærværende opgørelse alene udgangspunkt i de samlede bevillinger på Uddannelses- og Forskningsministeriets finanslovparagraf (§ 19), jf. *tabel 1 og 2 nedenfor*.

I tabel 1 og 2 tages der dermed forbehold for eventuelle offentlige midler afsat til fri forskning på andre ministeriers finanslovparagraffer. Uddannelses- og Forskningsministeriet bemærker hertil, at forskningsmidler udmøntet af andre ressortministerier forventes at blive anvendt inden for de respektive ministeriers faglige fokusområder, eksempelvis sundhed, klima, landbrug mv. Som følge heraf forventes

30. september 2025

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Bredgade 40-42
1260 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
591878

det, at sådanne forskningsmidler som udgangspunkt vil være målrettet specifikke, tematiske forskningsområder og dermed ikke *fri forskning*.

Desuden tages der i dette svar forbehold for offentlige midler afsat til forskning i kommuner og regioner. Eftersom disse forskningsmidler anvendes i tilknytning til kommunernes og regionernes virke, herunder til sundhed og velfærd, medtages de ikke som frie forskningsmidler i denne opgørelse. Slutteligt bemærkes det, at hjemtag af EU-midler indgår i det offentlige forskningsbudget, men da der ikke føres statistik på, hvorvidt hjemtaget af EU-forskningsmidler er afsat til fri forskning, medtages eventuelle frie forskningsmidler fra EU-hjemtaget ikke i tabel 1 og 2.

Tabel 1

Det offentlige forskningsbudget og midler afsat til fri forskning på Uddannelses- og Forskningsministeriets ressource, mia. kr., 2017-2025

<i>Mia. kr., 2025-pl</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Offentligt forskningsbudget	25,4	25,9	26,5	28,5	28,5	27,9	29,0	29,6	31,1
Basismidler - universiteterne ¹	10,3	10,5	10,5	10,6	10,6	10,2	10,4	10,4	11,0
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0,0	<0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Basismidler – professionshøjskoler, erhvervsakademier og maritime uddannelser med professionsuddannelser ²	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<0,1
Basismidler – kunstneriske uddannelser ³	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<0,1
Danmarks Frie Forskningsfond ⁴	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Danmarks Grundforskningsfond ⁵	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Danmarks Innovationsfond ⁶	0,2	0,2	0,2	0,2	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	<0,1	0,0	0,0	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1
I alt	12,8	13,1	13,2	13,2	13,0	12,7	12,9	12,9	13,5
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,8

Anm.: Tal er opregnet med generelt pris- og lønindeks. Uoverensstemmelser i sum skyldes afrundinger. Tal for basismidler, Danmarks Frie Forskningsfond og Danmarks Grundforskningsfond er opgjort som budgettal, hvor Danmarks Innovationsfond er opgjort som regnskabstal i perioden 2017-2020, men budgettal i 2021-2025.

1) Basismidler fra forskningsreserven i 2025 inkluderer "Frie forsknings- og innovationsmidler til universiteter". Midler til grønne strategiske forskningsmiljøer er tematiseret og er derfor ikke indregnet i 2023-2025.

2) § 19.27.08 Tilskud til praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter.

3) Midler til forskning afsat på § 19.28. Videregående kunstneriske uddannelser.

4) Omfatter midler afsat på de årlige finanslovsforslag samt frie midler afsat på årets forskningsreserve, herunder Inge Lehmannprogrammet og Sapere Aude.

5) Omfatter forskningsmidler til Centers of Excellence og DNRF Chairs (tidligere Niels Bohr professorater).

6) Omfatter ikke-tematiserede forskningsmidler under programmet Erhvervsforsker samt midler til erhvervs-ph.d.-ordningen i Grønland og på Færøerne.

Kilder: Danmarks Statistik (FOUBUD), Finanslovene 2017-2025, Aftaler om forskningsreserve 2017-2025, Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Danmarks Grundforskningsfond samt Danmarks Innovationsfond.

Tabel 2

Offentlige midler afsat til fri forskning på Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort
som andel af det samlede offentlige forskningsbudget, procent, 2017-2025

<i>Andel i pct.</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Offentligt forskningsbudget	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Basismidler - universiteterne	41	40	40	37	37	37	36	35	35
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0	<1	0	0	0	0	0	0	2
Basismidler – professionshøjskoler, er- hvervsakademier og maritime uddannelser med professionsuddannelser samt kunstneri- ske uddannelser	2	2	2	1	1	1	2	1	1
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0	0	0	0	0	0	0	0	<1
Basismidler – kunstneriske uddannelser	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0	0	0	0	0	0	0	0	<1
Danmarks Frie Forskningsfond	5	5	5	5	5	5	5	5	4
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	1	0	1	1	1	1	1	1	1
Danmarks Innovationsfond	1	1	1	1	<1	<1	<1	<1	<1
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	<1	0	0	<1	<1	<1	<1	<1	<1
Danmarks Grundforskningsfond	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	50	51	50	46	46	45	44	44	44
- heraf tilført fra årets forskningsreserve	1	1	1	1	1	1	1	1	3

Anm.: Afvigelser i sum skyldes afrunding.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Med venlig hilsen

Christina Egelund